

Үй тапсырмасы

Литосфералық тақталар дегеніміз не?

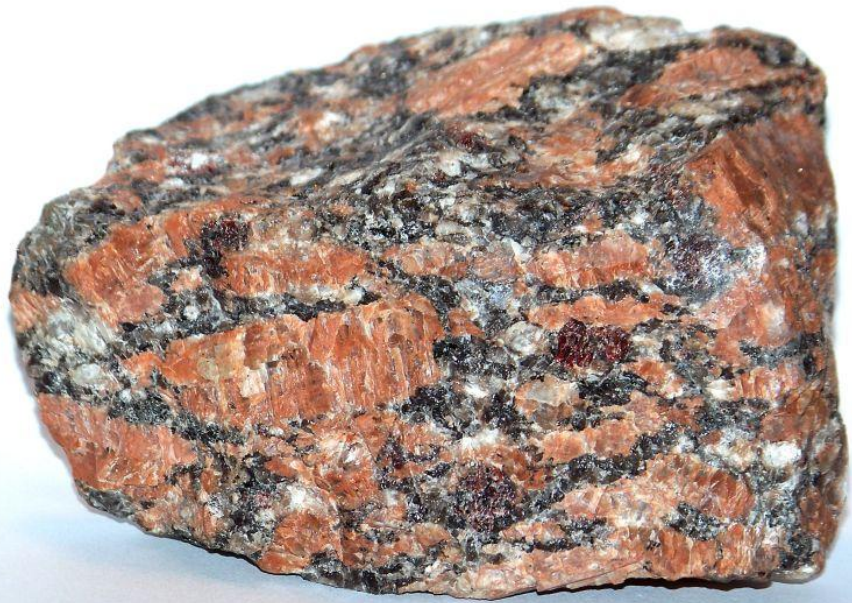
Литосфералық тақталардың қозғалу жылдамдығы қанша?

Анд тауы қандай литосфералық тақталардың шекарасында пайда болды?

Кордильер таулары ше?

Гималай таулары ше?

Тақталардың ажырау шекарасында не пайда болады?

Жер қыртысын түзетін тау жыныстары

ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

Жер қыртысын толтырып тұратын
табиғи денелер

ҚАТТЫ

СҰЙЫҚ

ГАЗ

1000

МИНЕРАЛДАР

Тау жыныстарын құрайтын заттар

3000

ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

шығу тегіне қарай

МАГМАЛЫҚ
ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

ШӨГІНДІ
ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

МЕТАМОРФТЫҚ
ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

МАГМАЛЫҚ ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

жер астынан балқып шыққан заттардан пайда болады
(грекше *магма* – былғама, қойыртпақ)

МАГМА - Жердің терең қойнауында жоғары температура мен үлкен қысым жағдайында түзілетін, газға бай, балқыған отты қоймалжың зат

15-20 КМ
тереңдікте
95%

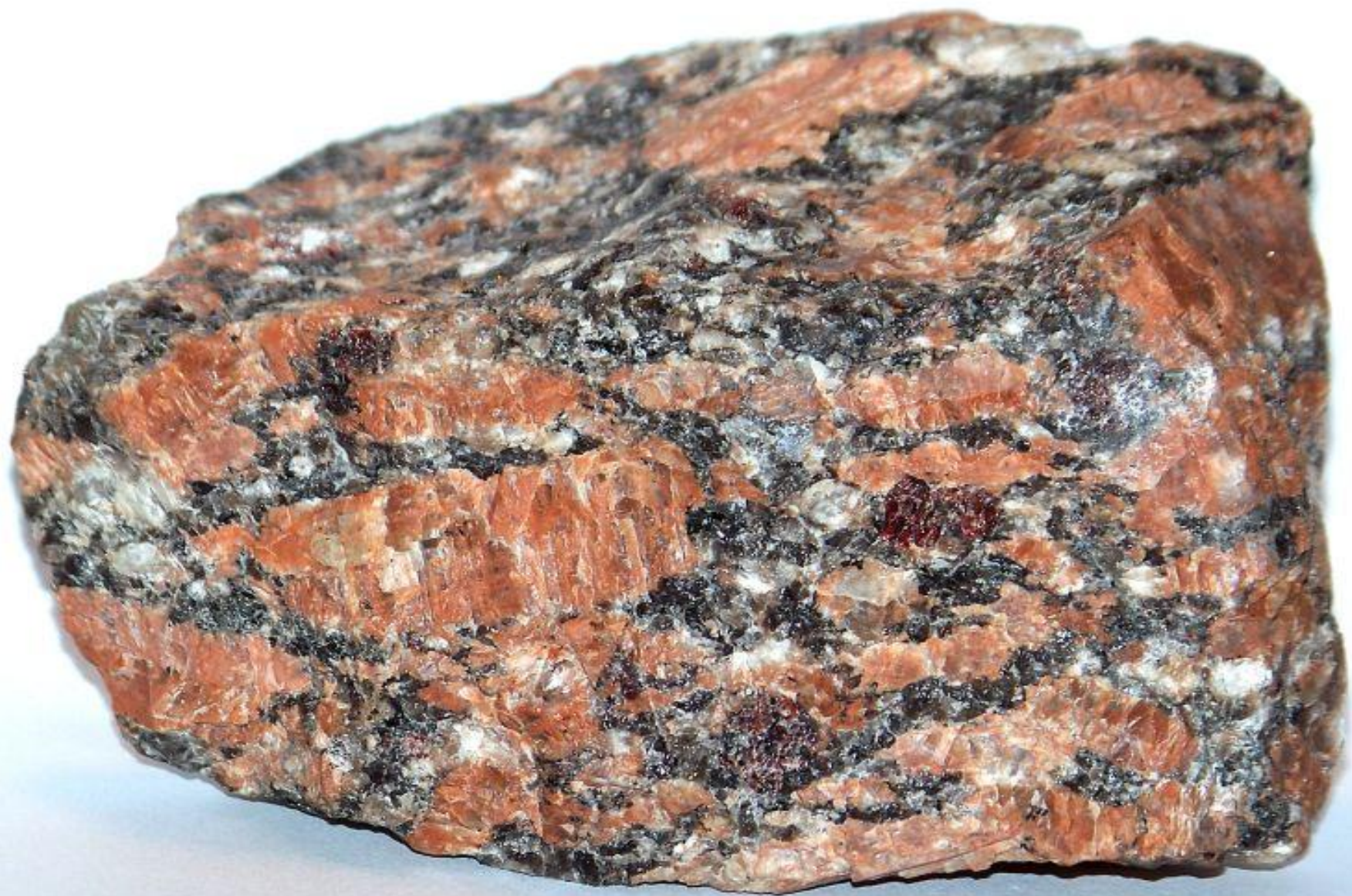
Гранит

Базальт

ШӨГІНДІ ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

жер қыртысының бетінде су, жел, мұздық, т.б. сыртқы күштер әсерінен пайда болған жыныстар

КЕСЕК ШӨГІНДІЛЕР

Үгітілген кесектер сумен ағып немесе желмен ұшып көл, теңіз, т.б. су түбіне жиналған

ХИМИЯЛЫҚ ШӨГІНДІЛЕР

Суға түрлі заттар араласып еріп, теңіз немесе көл тартылғанда олар тұнып, жер қабатына қосылады (тұз)

ОРГАНИКАЛЫҚ ШӨГІНДІЛЕР

Судағы және құрлықтағы өсімдіктер мен жануарлардың қалдықтары

75%

Осадочные горные породы

обломочные

валун

щебень

песок

химические

каменная соль

гипс

органические

торф

мел

каменный уголь

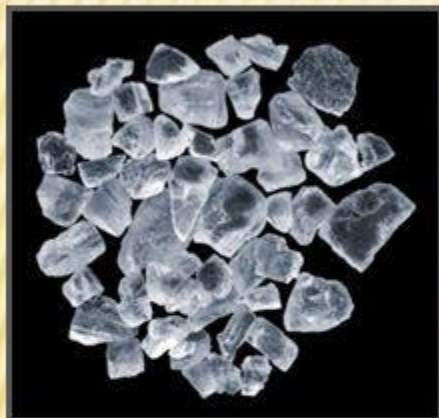
Осадочные горные породы

Неорганические

Органические

СОЛЬ

глина

нефть

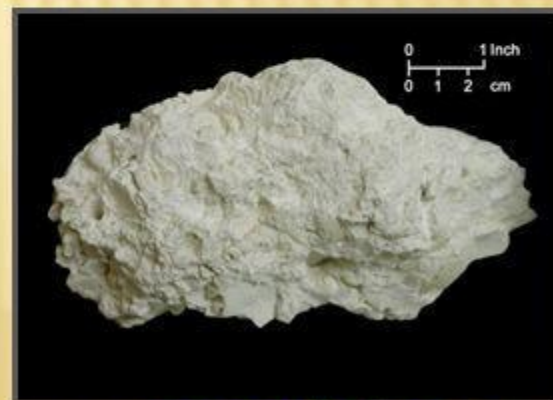
уголь

гравий

песок

известняк

МЕТАМОРФТЫҚ ТАУ ЖЫНЫСТАРЫ

жердің терең қабатына батқан магмалық және шөгінді жыныстар үстіңгі тау жыныстарының қысымына және жоғары температураның әсерінен өзгеріске ұшырауынан пайда болады
(грекше *метаморфоза* – өзгеру)

Метаморфические горные породы

песчаник

известняк

гранит

графит

Высокая
температура
и давление

кварцит

мрамор

гнейс

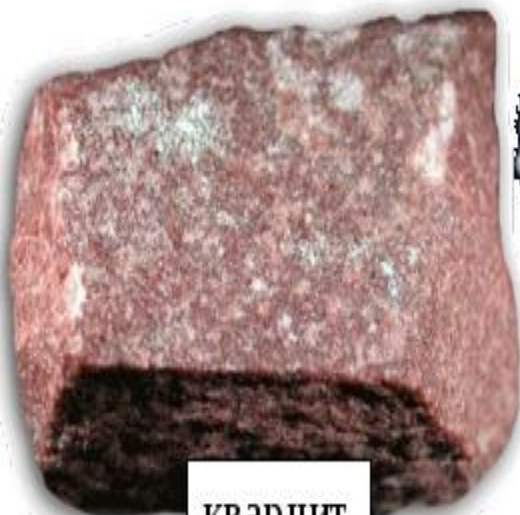
алмаз

песчаник

кварцит

известняк

мрамор

глина

глинистый сланец

гранит

гнейс

гранит

гнейс

глина

глинистый
сланец